

Muzyka i film. Przegląd znanych dzieł muzyki filmowej.

Scenariusz lekcji online dla uczniów szkoły ponadpodstawowej

Typ szkoły: szkoła ponadpodstawowa

Temat lekcji: Muzyka i film. Przegląd znanych dzieł muzyki filmowej.

Klasa: 1

Przewidywany czas zajęć: 45 min.

Cele lekcji

Cele ogólne:

1. wyjaśnienie pojęcia muzyki filmowej,
2. przedstawienie związków muzyki z filmem.

Cele szczegółowe:

1. zna podstawową terminologię związaną z muzyką filmową,
2. potrafi wymienić nazwiska najważniejszych polskich i zagranicznych twórców muzyki filmowej.

Część wprowadzająca (10 min.)

Nauczyciel rozmawia z uczniami o tym, czym jest muzyka filmowa. Prosi uczniów o wypowiedź jaką oni podaliby definicję muzyki filmowej, następnie sam dyktuje właściwą definicję z prośbą o notatkę w zeszycie.

Muzyka filmowa – jeden z gatunków muzyki. Komponowana specjalnie na potrzeby dzieła filmowego, dla jego ilustracji.

Muzyka filmowa może być ilustracją, albo też kontrapunktem obrazu – czyli warstwą dopełniającą, charakteryzującą postaci, nastrój, przeżycia psychiczne bohaterów. Po raz pierwszy o muzyce filmowej można było mówić w erze kina niemego, ale od tamtych czasów muzyka filmowa przeszła znaczną ewolucję.

Funkcje muzyki w filmie:

1. wprowadza w atmosferę filmu,
2. wyraża emocje i uczucia bohaterów,
3. komentuje i interpretuje wydarzenia,
4. przekazuje dodatkowe treści,

5. zapewnia ciągłość między ujęciami.

W czasach filmu niemego ilustracja muzyczna obrazu była wykonywana na żywo, w czasie seansu. Zazwyczaj były to utwory odgrywane na pianinie lub przez kameralne zespoły czy orkiestry, ale też duże orkiestry symfoniczne. Zasadnicza różnica pomiędzy muzyką filmową dzisiejszą a ówczesną jest taka, że dziś pisze się ją specjalnie na potrzeby danego filmu. Wówczas najczęściej wykorzystywano utwory już istniejące, choć oczywiście dobierano je odpowiednio do dramaturgii filmu. Dopiero w późniejszym etapie rozwoju kinematografii muzykę do filmów pisano na specjalne zamówienia, a zajmowali się tym najczęściej kompozytorzy klasyczni, np.: Sergiusz Prokofiew, Dymitr Szostakowicz, Aaron Copland.

Część główna (25 min.)

W części głównej nauczyciel proponuje obejrzenie filmików z listą popularności filmowych hitów, rozmawia z uczniami czy pamiętają tę muzykę z filmów, prosi o zwrócenie uwagi na szczególnie charakterystyczne fragmenty utworów po których rozpoznają utwór.

W celu przypomnienia obejrzyjcie filmik - TOP 10 Oscarowych hitów muzyki filmowej:
<https://www.youtube.com/watch?v=el4hEJ8avz8>

A teraz przyjrzymy się bliżej kilku motywom muzycznym ze znanych filmów.

Są takie melodie, które znają wszyscy lub prawie wszyscy, a "Gwiezdne Wojny" z całą pewnością mają w swoim dorobku co najmniej kilka takich przykładów.

Posłuchajcie niezwykle znanego utworu Williamsa – tematu przewodniego z sagi Gwiezdne Wojny, zapoczątkowanej w 1977 roku.

[<https://www.youtube.com/watch?v=D0ZQPqeJkk>]

Ciemne tło, gwiazdy i nagle pojawiający się żółty napis „Star Wars” – taki obrazek od razu przychodzi nam do głowy, gdy usłyszymy główny motyw Gwiezdnym Wojen. Ta melodia od samego początku otwiera każdy film z sagi. Motyw doczekał się nawet kilku wariacji. Pomyślcie jaki charakter ma zaprezentowana muzyka i co możecie o niej powiedzieć?

Wszyscy oglądaliście film Jamesa Camerona i znacie piękny utwór - „My Heart Will Go On”, który w oryginale został wykonany przez kanadyjską wokalistkę Celine Dion. Na pewno wiecie już z jakiego filmu pochodzi, prawda? Oczywiście to „Titanic”, z Kate Winslet i Leonardo DiCaprio w rolach głównych:

<https://www.youtube.com/watch?v=6wz1xA5kxVI>

A czy wiecie kto napisał w 1997 r. muzykę do tego filmu?

Początkowo reżyser filmu, James Cameron, nie przewidywał skomponowania specjalnej piosenki na napisy końcowe. James Horner wraz z Willem Jenningsem potajemnie zaczęli tworzyć właśnie ten utwór, którego wykonanie powierzyli Céline Dion. Wydanie piosenki okazało się trafnym posunięciem. Utwór stał się numerem jeden w wielu krajach świata i przez blisko pół roku nie schodził z czołowych miejsc list przebojów. Jest on także jednym z największych hitów w historii muzyki pop. Do utworu nakręcono teledysk, którego reżyserem był Bille Woodfuff. Płyta została wydana jedynie w formie CD.

Utwór został nagrodzony m.in. Oscarem w kategorii - Najlepsza oryginalna piosenka filmowa, nagrodami Grammy w kategoriach ‘Record of the Year’, ‘Song of the Year’, ‘Best Female Pop Vocal Performance’ i ‘Best Song Written’ for a Motion Picture, Television or Other Visual Media oraz Złotym Globem.

No i niezawodny temat z filmu Ojciec Chrzestny (1972):

<https://www.youtube.com/watch?v=PPskYVBqdNw>

oraz:

<https://www.youtube.com/watch?v=FqUI97qeCiU>

Dwa znane motywy:

Muzyka z "Ojca chrzestnego" to przede wszystkim słynny temat główny, jeden z naprawdę najbardziej rozpoznawalnych utworów w historii kina. Przerabiany, aranżowany i grany na setkach, koncertów czy w ramach innych okolicznościowych wydarzeń. Ścieżka dźwiękowa z "The Godfather" oprócz tematu głównego ma do zaoferowania bogactwo tematyczne i poziom muzyczny na miarę filmu, do którego została skrojona.

Tematem, który często się też pojawia jest też temat miłosny – walc, w którym Rota nie szczędzi rzewnego, orkiestrowego piękna. Oba tematy wspaniale się uzupełniają, oba posiadają swoisty "ludowe" piętno, które wykreować mógł chyba tylko twórca pochodzący ze słonecznej Italii. Coppola stara się na tle całej zbrodni, spirali zła przedstawić sycylijską mafię w romantycznym świetle, a tak naprawdę obraz ten wygładza w szczególności muzyka Roty. Nino Rota stworzył prawdziwego klasyka, filmową ilustrację z fenomenalnym podłożem tematycznym. Przy wielu nagrodach jakie film zdobył, trochę pechowo statuetka Oscara ominęła Rotę, gdy jego nominację wycofano po odkryciu, iż część materiału wykorzystał z mało znanego filmu "Fortunella" z 1958 roku.

Część podsumowująca (10 min.)

Nauczyciel prosi o zapisanie w zeszycie tytuł filmu, w którym pojawia się najciekawsza – zdaniem ucznia – muzyka. (Kilka zdań)

Zaleca zastanowić się i wyjaśnić krótko, jak była wykonywana muzyka w filmie niemym? Jako pracę domową nauczyciel zadaje stworzyć swoją filmową listę przebojów i przedstawić w niej tytuły filmów z najlepszą, zdaniem każdego ucznia, muzyką.

1.	6.
2.	7.
3.	8.
4.	9.
5.	10.

Netografia:

https://pl.wikipedia.org/wiki/Muzyka_filmowa

<https://www.youtube.com/watch?v=el4hEJ8avz8>

<https://www.youtube.com/watch?v=D0ZQPqeJkk>

<https://www.youtube.com/watch?v=PPskYVBqdNw>

<https://www.youtube.com/watch?v=FqUI97qeCiU>

<https://filmmusic.pl/index.php?act=recki&id=659&all=1>

<https://antyweb.pl/niezapomniane-motywy-i-najlepsza-muzyka-z-gwiezdnich-wojen/>

<https://pl.quizclub.com/games/welcome/co-za-piosenka-zosta-a-wykorzystana-w-titanicu/answer/468796/>

Dostęp do wykorzystanych materiałów online: [Przełgądany: 26.08.2020]

Opracowała: Iwona Grabarczyk